

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **M. K.**
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2023, sp. zn. SZ/MPSV-2022/106518-921,
č. j. MPSV-2023/12407-921,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci a předcházející řízení

1. Žalobkyně podala žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného („napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce

České republiky – Krajská pobočka v Brně ze dne 6. 6. 2022, č.j. 24046/2022/VNM („prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu příspěvku na péči podaný dne 28. 2. 2022 a bylo rozhodnuto nadále poskytovat příspěvek na péči v původní výši 4 400 Kč měsíčně, který odpovídá zjištění, že žalobkyně je podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách („zákon o sociálních službách“), osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

2. Napadené rozhodnutí bylo vydáno poté, kdy Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28. 2. 2023, č.j. 41 A 50/2022-34, zrušil předcházející rozhodnutí žalovaného ve věci návrhu žalobkyně na změnu příspěvku na péči. Důvodem zrušujícího výroku bylo nedostatečné odůvodnění závěru, že žalobkyně zvládá základní životní potřeby stravování, péče o zdraví a orientace. Žalovaný si za účelem odstranění vytýkaných vad vyžádal nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně ze strany Posudkové komise MPSV („PK MPSV“). PK MPSV zasedala dne 18. 5. 2023 a dospěla k závěru, že žalobkyně není schopna zvládat základní životní potřeby mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Ostatní základní životní potřeby (tj. i stravování, orientace a péče o zdraví) vyhodnotila jako zvládané. Zjištění, že žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), tak bylo s odkazem na posudek PK MPSV napadeným rozhodnutím potvrzeno.
3. Dále je třeba uvést, že po vydání předcházejícího rozhodnutí žalovaného ve věci žádosti žalobkyně o změnu příspěvku na péči ze dne 28. 2. 2022 podala žalobkyně dne 30. 9. 2022 další žádost o změnu příspěvku na péči. O této žádosti bylo rozhodováno v samostatném správním řízení, jehož výsledkem bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2023, č.j. MPSV-2023/105540-921. Řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí je vedeno u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 34 Ad 12/2023.

II. Žaloba

4. Žalobkyně nesouhlasí s tím, jak žalovaný posoudil zvládání (zejména) základních životních potřeb stravování, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví. Žalovaný se nevypořádal se všemi lékařskými zprávami, nehodnotil všechny nemoci souhrnně, nedal sociálnímu šetření stejnou váhu jako jiným podkladům pro vydání rozhodnutí, neměl kompletní informace k rozhodnutí a nezohlednil informace uvedené ve vyhlášce č. 505/2006 Sb.
5. Žalobkyně má předně za to, že žalovaný měl řízení pozastavit a rozhodnout až po vyšetření žalobkyně na psychiatrickém pracovišti, aby byla ověřena hypotéza (na s. 8 napadeného rozhodnutí), že demence je léčebně ovlivnitelná. Demence podle žalobkyně léčitelná není, léčba může vést pouze ke zpomalení degenerativních změn. Určení stupně demence bylo zásadní nejen pro posouzení (ne)schopnosti zvládat péči o zdraví, ale i pro posouzení dalších základních životních potřeb.
6. Nebylo tedy dostatečně zohledněno snížení smyslových a duševních schopností žalobkyně. Pokud by bylo provedeno doplňující vyšetření, byl by prokázán kognitivní deficit, který vede k omezené schopnosti samostatného fungování a vyžaduje nutný dohled. Původní krátký test byl MMSE 28, v dodané zprávě z psychologické ambulance je již MMSE 23, což je velká progresa demence. To však zohledněno nebylo.
7. Ke zvládání stravování žalobkyně uvedla, že sociální šetření prokázalo její neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu. Dle žalobkyně jde o důkaz na úrovni posudku PK MPSV (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 3 Ads 262/2015-34). Nadto PK

MPSV jednala vždy v její nepřítomnosti, přestože by osobní vyšetření posuzované osoby mělo být pravidlem. Není dále pravdivé tvrzení žalovaného na s. 13 napadeného rozhodnutí, že žalobkyně je schopna se stravovat v obvyklém denním režimu. To bylo vyvráceno psychologickým posudkem, podle něhož má žalobkyně přehozený denní režim.

8. Není dále pravda, že by žalobkyně trpěla statickým třesem rukou (s. 8 napadeného rozhodnutí). Dle zprávy z neurologie z května 2023 byl diagnostikován třes esenciální, tj. nejvýraznější v situaci, kdy jsou ruce natažené nebo vykonávají jemnou činnost (např. držení sklenice, lžice nebo při psaní). Tento typ stresu tedy výrazně ovlivňuje stravování či brání léků. Ve zprávě z února 2023 je zaznamenán třes horních končetin, vypadávání předmětů z rukou, bolesti páteře, nutný dohled rodiny a dále lékař uvádí, že svalová síla je slabší akrálně, špetky nedokáže, ataxie (špatná koordinace rukou). To jsou jednoznačné znaky nemožnosti nakrájet maso, nalít si pití apod.
9. Výrazné omezení v potřebě stravování potvrzuje i zpráva z psychologie z května 2023. Žalobkyně rovněž často padá a točí se jí hlava (zpráva ze dne 22. 3. 2022), to však není v napadeném rozhodnutí zohledněno. Závěry posudku PK MPSV neodpovídají skutečnosti a žalovaný pochybil, pokud rozpory neodstranil (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č.j. 4 Ads 57/2009-53).
10. K péči o zdraví žalobkyně namítla, že z důvodu svých onemocnění (polyneuropatie, postižení končetin, napadání, častému točení hlavy, zvýšenému tlaku) má nepřesnou orientaci v čase. Nebyl zohledněn třes rukou, ani zhoršení krátkodobé paměti; ty přitom mohou mít na zvládání základní životní potřeby péče o zdraví vliv. Dodržování léčebného režimu není možné z důvodu dlouhodobě omezených kognitivních funkcí (viz zprávy z psychologie). Žalobkyně potřebu nezvládá v požadovaném standardu bez pomoci třetí osoby, jak požaduje vyhláška č. 505/2006 Sb.
11. K výkonu fyziologické potřeby žalobkyně uvedla, že vzhledem k omezené hybnosti kloubů horních končetin, středně těžkému degenerativnímu onemocnění páteře, třesu a polyneuropatii nemůže provádět bez pomoci očištění. Inkontinence je potvrzena dle zprávy z neurologie v těžkém stupni. K očištění je potřeba zvládat mobilitu (přesunout se, vstát, provést očištění). Žalobkyně tuto potřebu nezvládá v přijatelném standardu, ani za pomoci facilitátorů, a je nutná každodenní pomoc jiné osoby.
12. Žalobkyně v hodnocení žalovaného postrádá zohlednění kombinace závažných nemocí; důvodem jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je existence vícečetných postižení, která nelze hodnotit izolovaně. Závažnost chronických degenerativních onemocnění pohybového aparátu žalobkyně, postižení senzitivity a motoriky způsobené polyneuropatií, obezitou a cukrovkou neumožňují žalobkyni zvládat jednotlivé základní životní potřeby. V tomto ohledu není napadené rozhodnutí řádně odůvodněno a z důvodu absence osobního vyšetření žalobkyně nebyl dostatečně zjištěn skutečný stav věci.
13. Žalobkyně rovněž nesouhlasí s hodnocením, že má dostatečnou motoriku rukou. Toto konstatování není ničím podloženo. Žalobkyně trpí polyneuropatií, která motoriku rukou zhoršuje. Odkaz žalovaného na kritérium, že je třeba poruchy těžké nebo úplné, žalobkyně odkázala na odst. 2 přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb., podle něhož lze za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni těžkého funkčního postižení považovat mj. funkční ztrátu dolní končetiny se ztrátou opěrné funkce. Těžká funkční porucha může být tedy i polyneuropatie, ta je nadto u žalobkyně zhoršená cukrovkou. Podle žalobkyně se PK MPSV mylně domnívala, že těžká nebo úplná funkční porucha se týká

pouze hybnosti, ačkoliv ji může způsobovat i neuropatie. Žalovaný nedostatky posudkového hodnocení neodstranil, nedostál tedy své úloze.

14. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že PK MPSV hodnotila stav žalobkyně komplexně. Při stanovení diagnózy vycházela z dostupných lékařských zpráv a ze závěrů sociálního šetření. Objektivizovaný zdravotní stav pak dala do souvislosti se zákonnými podmínkami nároku na péči. Nárok žalobkyně byl dle žalovaného posouzen řádně.
16. Žalovaný shromáždil zákonem stanovené podklady pro rozhodnutí. Posudek PK MPSV žalovaný při vyhodnocení nároku žalobkyně vyhodnotil po stránce úplnosti a přesvědčivosti, přezkoumatelnosti a bezrozpornosti. Žalovanému nebyly doloženy skutečnosti, které by posudkový závěr rozporovaly.

IV. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) a zaměřil se především na to, zda se žalovaný řídil závazným právním názorem zdejšího soudu, vysloveným v rozsudku zdejšího soudu ze dne 28. 3. 2023, č.j. 41 A 50/2022-34. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
18. S ohledem na skutečnost, že v případě žalobkyně byla ve věci změny příspěvku na péči před správními orgány vedena paralelně dvě řízení (první – zahájené na základě žádosti žalobkyně ze dne 28. 2. 2022 a následně dále vedené po vydání zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 3. 2023, č.j. 41 A 50/2022-34, a druhé – zahájené na další žádost žalobkyně podanou dne 30. 9. 2022), žalovaný v řízení ukončeném napadeným rozhodnutím ohraničil posuzování skutkového stavu, resp. zdravotního stavu žalobkyně pro účely posouzení příspěvku na péči na **období od 28. 2. 2022 do 31. 8. 2022**, tj. od podání žádosti žalobkyně do data vydání předcházejícího rozhodnutí žalovaného. Posouzení zdravotního stavu žalobkyně po tomto datu (tj. od září 2022) pro účely příspěvku na péči bylo předmětem řízení o žádosti žalobkyně podané dne 30. 9. 2022. Proti takovému postupu žalovaného nemá soud z hlediska posouzení jeho zákonnosti výtek (jakkoli by s ohledem na zásadu hospodárnosti řízení bylo na místě uvažovat o společném řízení ve smyslu § 140 správního řádu). Při přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí tedy bylo nutno respektovat časové ohraničení posuzovaného zdravotního stavu žalobkyně do srpna 2022; přezkum hodnocení tohoto stavu v navazujícím období je předmětem rozhodnutí v řízení vedeném pod sp. zn. 34 Ad 12/2023.
19. Krajský soud v Brně v předcházejícím zrušujícím rozsudku shrnul základní právní východiska pro posouzení nároku příspěvku na péči. Není proto nezbytné zde opětovně obecně shrnovat relevantní ustanovení zákona o sociálních službách a prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb., resp. ustálené judikaturní požadavky (viz body 23. – 31. předcházejícího zrušujícího rozsudku), neboť ty pro účely aktuálního soudního přezkumu napadeného rozhodnutí platí v podstatě beze změny. Bude tedy přistoupeno – v intencích žalobního návrhu (žalobkyně brojí proti posouzení základních životních potřeb stravování, výkon

fyziologické potřeby a péče o zdraví) – k posouzení, zda žalovaný vytýkané vady u jednotlivých základních životních potřeb odstranil.

Stravování

20. Krajský soud v předcházejícím řízení žalovanému vytkl, že přijaté závěry bez důkladného odůvodnění odporují záznamu ze sociálního šetření ze dne 28. 3. 2022, prvostupňovému rozhodnutí i prvnímu posudku (Okresní správy sociálního zabezpečení) z května 2022.
21. Dle napadeného rozhodnutí vyšel žalovaný (resp. PK MPSV) ze zjištění, že žalobkyně je v rámci bytu mobilní, je schopna dosáhnout k hotové stravě a je schopna výběru hotové stravy, neboť k tomu má smyslové a duševní kompetence. Co se týká úchopové schopnosti horních končetin, ta byla hodnocena jako zachovaná. Polyartróza a polyneuropatie byla dle odborných nálezů diagnostikována pouze u dolních končetin. S odkazem na zprávu z neurologie z února 2023 byla žalobkyně (v období rozhodném pro posouzení jejího zdravotního stavu) shledána zcela bez poruchy hybnosti rukou, bez třesu, bez omezení svalové síly. Nebyl zde tedy podklad k neschopnosti manipulace s jídlem a pitím včetně obalů, krájení, k neschopnosti porcování apod., neboť na horních končetinách nebyla prokázána žádná porucha. Zdravotní stav žalobkyni umožňoval též užití servírovacího zařízení (stolku, převozu nebo přenos stravy).
22. Co se týká třesu rukou, ten je skutečně objektivizován až ve zprávě z neurologie z května 2023. Žalobkyni je nutno přisvědčit v tom, že zatímco zpráva zmiňuje třes esenciální, posudková komise uvádí třes statický, tj. jiný druh třesu rukou. Nicméně s ohledem na skutečnost, že v srpnu 2022 třes rukou vůbec uváděn, nelze o něm pro účely přezkumu napadeného rozhodnutí uvažovat jako o projevu zdravotních obtíží, který by žalobkyni znemožňoval zvládání základní životní potřeby stravování v požadovaném standardu ve všech vymezených aktivitách.
23. Co se týká schopnosti stravování v obvyklém denním režimu, resp. dodržování stanoveného dietního režimu, předpokladem ke zvládání těchto aktivit jsou (vedle fyzických) též zachovalé duševní kompetence. Tyto kompetence byly v rozhodném období zachovány. Teprve dle vyšetření z února 2023 bylo MMSE 26b (což je u osob ve věku žalobkyně ještě normální hodnota) a dle následujících vyšetření tato hodnota klesala. Lze tak akceptovat závěr, že v srpnu 2022 neomezovalo případné snížení duševních kompetencí žalobkyni natolik, aby nebyla schopna stravovat se v obvyklém denním stravovacím režimu a dodržovat režim dietní. Jinými slovy, objektivizovaný podklad úrovně duševních kompetencí žalobkyně (z února 2023) nepodporuje zjištění z provedeného sociálního šetření (tj. že žalobkyně není např. sama schopna si nalít nápoj či si rozdělit stravu na menší kousky). Dle zjištění žalovaného, resp. PK MPSV nemá žalobkyně potíže s příjmem stravy, není u ní přítomna podvýživa, je váhově stabilní, nejsou u ní známky dehydratace.
24. Dle soudu lze odůvodnění přijatých závěrů ve vztahu k této základní životní potřebě v posuzovaném období akceptovat. Objektivní zdravotní podklady (lékařské zprávy), jak je hodnotila PK MPSV, neposkytují objektivní podklad pro závěr, že žalobkyně nebyla schopna jednotlivé aktivity základní životní potřeby stravování zvládat v přijatelném standardu bez pomoci pečující osoby. Uznané nevládání základní životní potřeby stravování v prvním posudku posudkové lékařky OSSZ potvrzovalo závěry sociálního šetření, a to s odkazem na poruchy pohybového aparátu a periferní neuropatii. Ta však byla dokladována pouze u dolních, nikoli horních končetin (nevládání základní životní potřeby mobilita bylo žalobkyni uznáno). Při zachovalých duševních kompetencích, u nichž bylo

zhoršení (do pásma lehké demence) dokladováno až v roce 2023, tak lze i podle soudu potvrdit závěr žalovaného o tom, že žalobkyně základní životní potřebu stravování v rozsahu všech požadovaných aktivit zvládala.

Výkon fyziologické potřeby

25. V předcházejícím řízení nebylo žalovanému vytýkáno posouzení této základní životní potřeby. Podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy je osoba schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky. Ze sociálního šetření (28. 3. 2022) vyplynulo, že žalobkyně zvládala použití WC včetně následné očisty. Potřebu regulovala, pouze udávala po ránu únik moči.
26. Žalovaný v návaznosti na posudek PK MPSV hodnotil zvládání této potřeby tak, že u žalobkyně byla udávána interinentní forma inkontinence a používání pomůcek, jejichž případné výměny je žalobkyně při zachované hybnosti rukou schopna. Je též schopna přemístění na toaletu, dokáže zaujmout vhodnou polohu a zvládnout následnou hygienu. Ani po psychické stránce nebyl v posuzovaném období podklad k nezvládnutí této základní životní potřeby; nejednalo se o závažný stupeň demence s rezignací na základní a standardní úroveň hygieny.
27. K žalobním námitkám soud uvádí, že dle nálezu EMG z března 2022 byly horní končetiny v normě, v tomto období je udáváno omezení dynamiky ramenních kloubů při souměrné svalové síle. Dle vyšetření z února 2023 je neurologický nález stejný, ve vztahu k horním končetinám se udává omezení rotací v ramenních kloubech, při symetrické svalové síle, špetky žalobkyně oboustranně svedla, taxie a metrie byla v normě. Ve vztahu k posuzovanému období zde tedy nebyl podklad pro uznání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby jako nezvládané.

Péče o zdraví

28. Při posouzení základní životní potřeby péče o zdraví soud v předcházejícím řízení žalovanému vytkl nepřesvědčivost a neúplnost hodnocení, jakož i nevysvětlení rozporu se zjištěním ze sociálního šetření, že žalobkyně nedokáže vykonávat lehké ošetrovatelské postupy.
29. Dle napadeného rozhodnutí žalovaný na základě posudku PK MPSV vyšel ze zjištění, že v posuzovaném období měla žalobkyně smyslové i duševní kompetence dostatečně zachovány. Žalobkyně byla orientována všemi kvalitami. Lehká porucha paměti žalobkyni ještě umožňovala přijímat medikaci v doporučených termínech, pochopit lékařská doporučení, dodržovat léčebný režim (s případným užitím pomůcek jako je dávkovač léků apod.). Duševní kompetence žalobkyni rovněž umožňovaly rozpoznání zdravotního problému a adekvátní reakci na tento problém. U žalobkyně nebyl v posuzovaném období prokázán závažný stupeň demence s narušením sociálního fungování, s neschopností užití pomůcek. Dle neurologických vyšetření žalobkyně dosud chápala aspekty a potřeby zdravotního stavu a byla schopna reagovat na případně nově vzniklé potíže. Znamky lehké demence byly zjištěny až v květnu 2023. A jak bylo již uvedeno výše, poruchy pohybového aparátu a periferní neuropatie byla v posuzovaném období dokladována u dolních, nikoli horních končetin.
30. Je pravdou, že u duševních kompetencí žalobkyně je zaznamenána postupná progresse. Zhoršení je však objektivně zaznamenáno až v květnu 2023, kdy byla žalobkyně dle

psychologického vyšetření již v pásmu lehké demence (MMSE 23b). V posuzovaném období, tj do konce srpna 2022, nebyly duševní (rozpoznávací, orientační) schopnosti žalobkyně významně narušeny, žalobkyně byla schopná v běžných situacích reagovat. Nebyla dokladována těžká duševní porucha spojená se sociální dezintegrací. Žalobkyně konkrétně neuváděla, jaké konkrétní léčebné postupy či opatření není schopna zvládat; jednalo o potřebu užití léků, soud považuje odůvodnění žalovaného za dostatečné. V posuzovaném období nebyla dokumentována ztráta úchopové schopnosti rukou či ztráta jemné motoriky. Polyneuropatie ovlivňovala pouze funkci dolních končetin. Žalobkyně úměrně věku viděla i slyšela, schopnost orientace (proti hodnocení základní životní potřeby orientace žalobkyně konkrétní argumentací neuplatnila) byla zachována.

K dalším námitkám žalobkyně

31. Žalobkyně nekonkretizuje, jaké konkrétní lékařské zprávy měl žalovaný pominout. V žalobě odkazuje na zprávy z neurologie z února a května 2023, nicméně ty zohledněny byly. Z posouzení nelze usuzovat na to, že by nebyla vzata v úvahu všechna diagnostikovaná zdravotní postižení žalobkyně. Napadené rozhodnutí již netrpí dříve vytýkanými nedostatky. Zjištěné nepřesnosti (záměna třesu esenciálního za třes statický) nemají s ohledem na časové ohraničení posuzovaného období vliv na přijatý závěr, že žalobkyně zvládala základní životní potřebu stravování či péči o zdraví. Zvládání jednotlivých aktivit vyžadovaných v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. u jednotlivých základních životních potřeb bylo posouzeno a toto posouzení odpovídá objektivním lékařským nálezům v daném čase. Závěry sociálního šetření byly uvažovány, nesoulady byly vysvětleny.
32. Žalobkyně spatřovala procesní pochybení žalovaného v tom, že nepřerušil řízení za účelem provedení vyšetření žalobkyně na psychiatrickém pracovišti, a to za účelem ověření hypotézy, že demence žalobkyně je léčebně ovlivnitelná. Touto námitkou zjevně rozporuje předpoklad žalovaného, resp. PK MPSV, že snížení duševních kompetencí žalobkyně dosud není dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Žalobkyně tedy rozporuje tvrzení uvedené PK MPSV, že demence může být léčbou ovlivnitelná. Tuto svoji domněnku o nesprávnosti úvahy provedené PK MPSV (jejímž členem byl i lékař – psychiatr) však pouze nastolila bez dalších podkladů. PK MPSV neuvedla, že se stav žalobkyně nasazením medikace určitě zlepšil. Tato možnost však vyloučena není a pokud nedošlo k bezvýslednému pokusu o léčebné ovlivnění stavu žalobkyně, lze akceptovat závěr PK MPSV, že se v případě duševních kompetencí žalobkyně nejednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, neboť tím je dle § 3 písm. c) zákona o sociálních službách *zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb*. Výraznější pokles duševních kompetencí žalobkyně byl ve zprávě z psychologické ambulance (MMSE 23) objektivně zaznamenán v květnu 2023 a předtím byl dle neurologického nálezu v únoru 2023 vyšší (MMSE 28); pro posuzované období tak zjevně nebylo na místě uvažovat o potřebě doplnit vyšetření žalobkyně v tomto směru.
33. Pokud žalobkyně poukazovala na zprávu z psychologického vyšetření (květen 2023), kde je záznam o přehozeném denním režimu (přes den spí a v noci nemůže), jedná se o jí podanou výpověď u vyšetření. Tato skutečnost (spavost ve dne, nespavost v noci) nedokládá neschopnost zvládání jednotlivých základních životních potřeb. Psychologické vyšetření u žalobkyně potvrdilo projevy mírné demence, které mohou způsobovat problémy v jejím samostatném fungování. V napadeném rozhodnutí nicméně bylo dostatečně zhodnoceno, u jakých základních životních potřeb bylo nutno žalobkyni v posuzovaném období zajistit

péči třetí osoby (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity, péče o domácnost).

34. Žalobkyně rovněž nedostatečné zjištění skutkového stavu zakládala na tom, že nebyla posudkovými lékaři osobně vyšetřena. K tomu je třeba poukázat na § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (ve znění rozhodném pro posuzovanou věc), podle něhož vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Právní úprava nestanoví vždy povinnost provést zjišťovací lékařskou prohlídku, jedná se pouze o možnost, kterou posudkoví lékaři mají (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2012, č.j. 6 Ads 21/2012-30).
35. I v případě posouzení zdravotního stavu žadatele ve věci příspěvku na péči platí, že úkolem PK MPSV není provádět primární klinická zjištění (to je úkolem ošetřujícího lékaře posuzované osoby a odborných lékařů). Osobní vyšetření je na místě zejména v situaci, kdy jsou některé nálezy rozporné či nejednoznačné, případně pokud by bylo třeba některé skutečnosti došetřit. Krajský soud v předcházejícím zrušujícím rozsudku žalovanému neuložil, aby PK MPSV v případě žalobkyně provedla osobní vyšetření a s ohledem na časové ohraničení posuzovaného období by v dané situaci (mj. s ohledem na později dokumentované zhoršování duševních kompetencí žalobkyně) bylo osobní vyšetření aktuálního zdravotního stavu žalobkyně (při potřebě jeho retrospektivního posouzení) nadbytečné.
36. Lze tedy shrnout, že ve **vztahu k posuzovanému období** napadené rozhodnutí ve věci příspěvku na péči žalobkyně ob stojí. Lze jej vyhodnotit jako dostatečně odůvodněné, založené na úplném a přesvědčivém posudku PK MPSV (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č.j. 4 Ads 57/2009-53, ze dne 4. 12. 2013, č.j. 3 Ads 24/2013-34, či ze dne 27. 6. 2014, č.j. 4 Ads 68/2014-37). V napadeném rozhodnutí byly vypořádány všechny relevantní podklady (§ 25 odst. 3 zákona o sociálních službách), jakož i námitky žalobkyně. Rozpory posudkového hodnocení se zjištěními v rámci sociálního šetření (zvláště u základní životní potřeby stravování) byly dostatečně vysvětleny (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č.j. 3 Ads 50/2013-32, ze dne 27. 6. 2014, č.j. 4 Ads 68/2014-37).

V. Závěr a náhrada nákladů řízení

37. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud vyhodnotil žalobu jako nedůvodnou, a proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s.ř.s.). V případě žalobkyně došlo pro účely příspěvku na péči v posuzovaném období k řádnému posouzení jejích schopností zvládat základní životní potřeby stravování, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví.
38. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 18. dubna 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně